

“ASiantuntijat” eivät koskaan opi

Peter Schiff

<http://www.europac.net/>

On olemassa selittämätön, mutta silti laajalle levinnyt käsitys, että osakemarkkinoiden liikkeet ennustavat talouden tilannetta. Nykyinen Yhdysvaltain osakkeiden nousuralli on saanut monet ihmiset vetämään johtopäätöksen, että taantuma on lähestymässä loppuaan. Laajalle levinnyt optimismi ei ole rajoittunut pelkästään Wall Streetille, sillä jopa Barack Obama on vedonnut kuplamarkkinoihin osoittaakseen talouspolitiikkansa oikeaksi. Silti todellisuus on selkeästi ristiriidassa näiden optimististen oletusten kanssa.

Ensinnäkin osakemarkkinat ovat kautta historian tulleet yllätetyiksi. Nykyisessä suhdannesyklissä eivät sen enempää markkinat kuin sen kannustusjoukotkaan nähneet taantumien tuloa eli miksi kenenkään pitäisi uskoa, että nämä viisauden lähteet ovat yhtäkkiä tulleet selvänäköisiksi?

Valtion virallisten tilastojen mukaan nykyinen lama alkoi vuoden 2007 joulukuussa. Kaksi kuukautta aikaisemmin, kyseisen vuoden lokakuussa, Dow Jones Industrial Average ja S&P 500 saavuttivat molemmat historialliset ennätyslukemat. Mitä kaukonäköisyyttä tämä nousuralli tarjosi? Markkinat olivat ilmiselvästi täysin sokeita suurimmalle lamalle sitten 1930-luvun laman. Pääsyy sille miksi markkinoilla myytiin niin voimakkaasti vuonna 2008, sen jälkeen kun tuli mahdottomaksi sivuuttaa laman vakavuus, johtui siitä, että aikaisempina vuosina taloutta oli markkinoilla tulkittu täysin väärin.

Lisäksi läpi koko vuoden 2008, jopa talouden supistuessa, akateemiset taloustieteilijät ja osakemarkkinoiden analyytikot olivat yhä vakuuttuneita siitä, että lama vältettäisiin. Jos he eivät pystyneet ennakoimaan lamaa joka oli jo alkanut, kuinka he voivat ennustaa milloin se tulee päättyämään? Vuoden viimeisenä päivänä 2007 esiintymisessäni Fox Newsissä sain kärsiä muiden optimististen panelistien ivailusta, kun julistin selkeästi, että lama on tuloillaan.

Yhdysvaltain osakemarkkinoiden nousevat hinnat – erityisesti seuraten 50 prosentin laskua – eivät tarkoita mitään suhteessa Yhdysvaltain talouden terveydestä tai

toiveista elpymiselle. Suhteessa ulkomaisten osakemarkkinoiden tähdenlennonomaiseen nousuun viimeisen kuuden kuukauden aikana Yhdysvaltain osakkeet ovat pysyneet paikallaan. Jos mitään, niin se on ulkomaisten markkinoiden vahvuus, joka vetää Yhdysvaltain osakkeita mukaan nousuun.

Vuoden 2008 lopussa ja vuoden 2009 alussa ”asiantuntijat” julistivat, että vahvistuva Yhdysvaltain dollari ja Yhdysvaltain osakkeiden suhteellisesti parempi suoriutuminen maailmanlaajuisten markkinoiden myyntien aikana tarkoittaa, että Yhdysvallat tulee johtamaan maailmanlaajuista elpymistä. Tuolloin he argumentoivat, että koska olimme ensimmäinen lamaan joutunut talous, olisimme ensimmäinen siitä myös ulkona. He väittivät, että oli tilanne kuinka huono tahansa kotimaassa, se oli vielä huonompi kansainvälisesti ja että poliitikkojen rohkeat ja ”elvyttävät” toimet johtaisivat paljon parempaa lopputulokseen täällä kuin muiden johtavien teollisuusmaiden paljon ”säikymät” vastineet.

Tuolloin hylkäsin nämä väitteet roskapuheina. Jälleen kerran tosiasiat tukevat näkemystäni. Yhdysvaltain osakkeiden lyhyt suhteellisesti parempi suoriutuminen vuoden 2008 lopussa on tullut tiensä päähän, ja noustuaan pääosan viime vuotta, dollari on jatkanut pitkäaikaista laskuaan. Jos Yhdysvaltain talous olisi todella paranemassa, dollari olisi vahvistumassa – ei heikkenemässä. Taloustiedot osoittaisivat myös merkittävämpää toipumista kotimaassa kuin ulkomailla. Sen sijaan ulkomaiset osakkeet ovat jatkaneet tähdenlentoa nousuaan, joka on ollut luonteenomaista niiden viime vuosikymmenelle. Globaalien osakkeiden elpyminen heijastelee globaalin talouden junan erkaantumista amerikkalaisesta huoltovaunusta, mitä ”asiantuntijat” ovat pitäneet mahdottomana.

Vaikkakin globaalin finanssikriisin pahin saattaa olla takana, Yhdysvaltain talouden paljon perustavanlaatuisemman kriisin todellinen vaikutus on vielä kokematta täydellisesti. Amerikalle todellinen elpyminen ei tule alkamaan ennen kuin nykyisiä valtion toimenpiteitä on lievennetty. Kaikkein pikaisimmin tarvitsemme Fedin pääjohtajan, joka on valmis toteuttamaan kovaa rakkautta, jota taloutemme erittäin kovasti kaipaa. Tosiasia, että Ben Bernanke on pysynyt niin suosittuna sekä Wall Streetillä että Washingtonissa, osoittaa kuinka huonosti hän on hoitanut hommansa.

Verrataan Bernanken suosiota paheksuntaan, jota monet osoittivat Fedin pääjohtaja Paul Volckerille Ronald Reaganin ensimmäisen kauden alkupäivinä. Tuolloin kongressissa oli monia lakialoitteita ja vaatimuksia hänen asettamisekseen syytteeseen, ja jopa konservatiivinen kongressiedustaja Jack Kemp vaati Volckeria eroamaan. Ilman ehdotonta tukea erittäin suosituilta presidentiltä nämä pyrkimykset savustaa Volcker ulos olisivat todennäköisesti onnistuneet. Vaikkakin häntä aluksi parjattiin kovasti, saavutti hän lopulta lähes yksimielisen ylistyksen rohkeasta talouden ohjauksestaan, joka lopulta katkaisi selän inflaatiolta, palautti luottamuksen dollariin ja mahdollisti vilkkaan talouden toipumisen. Päinvastaisesti Bernanken maine tulee pirstoutumaan historian paljastaessa hänen kyvyttömyytensä ja arkuutensa koko mittakaavan.

Kun kongressi ja presidentti harkitsevat parhaita poliittisia toimenpiteitä suoristaakseen talouden laivamme, toivon että he valitsevat Seinfeld-sarjan henkilön George Costanzan kehittämän strategian. Tunnistaen viisaasti, että kaikki hänen vaistonsa tähän saakka ovat päätyneet epäonnistumisiin, George päätti että menestyäkseen hänen täytyy tehdä täysin päinvastaisesti kuin mitä hänen vaistonsa kertovat häntä tekemään. Suosittelen politiikoillemme tämän lähestymistavan kokeilemista.